

189/1

SENÁT

PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

15. funkční období

189/1

USNESENÍ

*Výboru pro územní rozvoj,
veřejnou správu a životní prostředí
č. 65 ze dne 3. února 2025*

SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

15. FUNKČNÍ OBDOBÍ

VÝBOR PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ, VEŘEJNOU SPRÁVU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

65. USNESENÍ

z 15. schůze konané dne 3. února 2026

ke Zprávě o životním prostředí České republiky 2024

Senátní tisk č. 189

Po úvodním slově Vladislava Smrže, náměstka člena vlády Ministerstva životního prostředí ČR, zpravodajské zprávě senátora Zbyňka Linharta a po rozpravě

VÝBOR

- I. projednal** Zprávu o životním prostředí České republiky 2024;
- II. bere na vědomí** Zprávu o životním prostředí České republiky za rok 2024;
- III. konstatuje, že:**
 1. předcházející opakované požadavky Senátu obsažené mj. v usnesení č. 412 ze dne 17. dubna 2024 byly ve Zprávě za rok 2024 zohledněny pouze částečně, neboť „hodnocení“ národních parků a velkoplošných chráněných území je převážně obecně popisné a částečně finanční a postrádá další data a srovnatelné vyhodnocení výsledků a efektů péče na základě jednotných ukazatelů;
 2. Zpráva za rok 2024 neobsahuje systematickou metodiku ani pravidelné vyhodnocování efektivity a hospodárnosti vynaložených finančních prostředků ve vazbě na cíle strategických dokumentů v oblasti státní politiky ŽP, a to v rozsahu požadovaném Senátem;
 3. NKÚ ve své kontrolní činnosti opakovaně poukázal na nedostatky v nastavení indikátorů a hodnotících kritérií u projektů financovaných z OPŽP v oblasti návštěvnické infrastruktury související s ochranou přírody (2012–2021, cca 1,3 mld. Kč), přičemž konstatoval zejména neprokazatelný přínos těchto projektů k ochraně

přírody, rizika nadstandardní nákladnosti a ztrátovosti a nedostatečné vyhodnocování očekávaných přínosů;

IV. žádá Ministerstvo životního prostředí, aby:

1. od příští Zprávy o životním prostředí (za rok 2025) rozšířilo zprávu o další informace a zahrnulo standardizované výsledkové hodnocení národních parků a velkoplošných zvláště chráněných území, a to minimálně ve struktuře osnovy k požadavku na zapracování informací o národních parcích (příp. dalších chráněných území), předloženém ze strany MŽP v lednu 2024, které tvoří Přílohu č. 1 tohoto usnesení;
2. od příští Zprávy o životním prostředí (za rok 2025) zavedlo a zveřejnilo metodiku měření a vyhodnocování efektivity a hospodárnosti vybraných veřejných výdajů v ochraně životního prostředí a ochrany přírody, včetně vazby na cíle strategických dokumentů a povinného vyhodnocení typu „vstupy → výstupy → výsledky/dopady“;
3. mj. v návaznosti na zjištění NKÚ nastavilo u projektů návštěvnické infrastruktury jednoznačná hodnotící kritéria a indikátory přínosů k ochraně přírody, včetně posuzování rizik duplicit (umístění a dostupnost obdobných zařízení), udržitelnosti provozu a hospodárnosti investičních nákladů, a přehodnotilo další připravované nové výstavby „návštěvnických domů“ (Domů v přírodě, resp. návštěvnických středisek NP atp.) a zajistilo dostatečnou každoroční alokaci finančních prostředků pro provoz alespoň stávajících zařízení;
4. předložilo Senátu do 30. srpna 2026 písemnou informaci o tom, jak byly požadavky tohoto usnesení zohledněny, včetně konkrétních příkladů aplikace metodiky a výsledků vyhodnocení;

V. doporučuje schválit návrh usnesení Senátu Parlamentu ČR, které je v příloze č. 2 tohoto usnesení;

VI. určuje zpravodajem pro projednání tohoto senátního tisku na schůzi Senátu Parlamentu ČR senátora Zbyňka Linharta;

VII. pověřuje předsedu výboru senátora Zbyňka Linharta, aby předložil toto usnesení předsedovi Senátu Parlamentu ČR.

Zbyněk Linhart v. r.
předseda výboru

Zbyněk Linhart v. r.
zpravodaj výboru

Helena Pešatová v. r.
ověřovatelka výboru

Návrh osnovy k požadavku na zapracování informací o národních parcích (příp. dalších chráněných území) předložený ze strany MŽP v lednu 2024

Dostupné údaje za národní parky

Přehled údajů/indikátorů, které je v současné době možné poskytnout ze strany jednotlivých správ NP a které by mohly být případně využity pro doplnění/úpravu informací o NP v rámci Zprávy o ŽP, případně jiných obdobných materiálů:

- rozloha spravovaného území (NP, OP NP, CHKO), rozlohy kultur v NP (%), rozlohy a podíly zonace NP, klidového území NP
- rozloha území NP s dosaženým dlouhodobým cílem ochrany "přírodní procesy"
- údaje o personálním obsazení organizace, celkové mzdy
- základní struktura rozpočtu organizace (příspěvek od zřizovatele, vlastní zdroje, dotace)
- celkový počet návštěvníků NP, počty návštěvníků v IS a NC a na veřejných akcích, případně podrobnější údaje o návštěvnosti NP
- návštěvnost portálů a sociálních sítí organizace
- počet a výčet odevzdaných výzkumných práv a počet probíhajících projektů (výzkum, monitoring)
- počet záznamů dodaných do NDOP, popř. údaje o vybraných populacích
- informace o průběhu aktuálně běžících projektů (včetně mezinárodních)
- množství odchovaných a vysazených ryb na vodách v péči organizace
- počty vydaných rozhodnutí a stanovisek (NP, OP NP, CHKO)
- prostředky vynaložené na péči o krajinu a biodiverzitu (NP, OP NP, CHKO)
- počet přestupků a pokut
- údaje s vazbou na péči o lesní ekosystémy (zejména údaje z LHE, PIL apod.):
 - objem těžby úmyslné a nahodilé (včetně podrobnějšího členění)
 - plocha prořezávek a výchovných zásahů
 - obnova lesa umělá x přirozená (včetně podrobnějšího členění)
 - údaje k ochraně lesa (např. oplocenky, ožínání, péče o kultury apod.)
 - průměrné zpeněžení dříví
 - průměrné množství ponechané dřevní hmoty v porostech
 - regulace spárkaté zvěře (včetně podrobnějšího členění)

Do budoucna by bylo vhodné se zaměřit na sestavení takové sady dat, která bude za jednotlivá ZCHÚ (tj. nikoli pouze za NP) ještě více a lépe vypovídat zejména o dosahování cílů ochrany a stavu předmětů ochrany v jednotlivých kategoriích ZCHÚ. Pro tento krok je ovšem nezbytné provést změny ve sběru a zpracování dat v rámci Informačního systému ochrany přírody, který spravuje a provozuje AOPK ČR, které umožní jejich zveřejňování ve formátech využívaných například ve Zprávě o životním prostředí.

Senát Parlamentu České republiky

- I. bere na vědomí** Zprávu o životním prostředí České republiky za rok 2024;
- II. konstatuje, že:**
 1. předcházející opakované požadavky Senátu obsažené mj. v usnesení č. 412 ze dne 17. dubna 2024 byly ve Zprávě za rok 2024 zohledněny pouze částečně;
 2. Zpráva za rok 2024 neobsahuje systematickou metodiku ani pravidelné vyhodnocování efektivity a hospodárnosti vynaložených finančních prostředků ve vazbě na cíle strategických dokumentů v oblasti státní politiky ŽP, a to v rozsahu požadovaném Senátem;
 3. NKÚ ve své kontrolní činnosti opakovaně poukázal na nedostatky v nastavení indikátorů a hodnotících kritérií u projektů financovaných z OPŽP v oblasti návštěvnické infrastruktury související s ochranou přírody;
- III. žádá** Ministerstvo životního prostředí, aby:
 1. od příští Zprávy o životním prostředí (za rok 2025) rozšířilo zprávu o další informace a zahrnulo standardizované výsledkové hodnocení národních parků a velkoplošných zvláště chráněných území, a to minimálně ve struktuře osnovy k požadavku na zapracování informací o národních parcích (příp. dalších chráněných území), předloženém ze strany MŽP v lednu 2024;
 2. od příští Zprávy o životním prostředí (za rok 2025) zavedlo a zveřejnilo metodiku měření a vyhodnocování efektivity a hospodárnosti vybraných veřejných výdajů v ochraně životního prostředí a ochrany přírody, včetně vazby na cíle strategických dokumentů a povinného vyhodnocení typu „vstupy → výstupy → výsledky/dopady“;
 3. mj. v návaznosti na zjištění NKÚ a požadavků VUZP nastavilo u projektů návštěvnické infrastruktury jednoznačná hodnotící kritéria a indikátory přínosů k ochraně přírody, včetně posuzování rizik duplicit a zajištění provozního financování;
 4. předložilo Senátu do 30. srpna 2026 písemnou informaci o tom, jak byly požadavky tohoto usnesení zohledněny, včetně konkrétních příkladů aplikace metodiky a výsledků vyhodnocení;
- IV. žádá** předsedu vlády České republiky, aby Senátu předložil informaci o postupu vlády a ministerstev při vypořádávání usnesení Senátu, včetně odpovědnosti za jejich plnění a způsobu kontroly;
- V. pověřuje** předsedu Senátu, aby toto usnesení předložil Vládě České republiky, předsedovi vlády a ministru životního prostředí.